

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. mevrouw M. Agema, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en mevrouw V. Maeijer,
staatssecretaris Langdurige en Maatschappelijke Zorg
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Afschrift aan:
Mr. C.A. Herstel, directeur-generaal Langdurige Zorg

Datum: 3 juli 2024
Onderwerp: Recht op goede zorg, voor mensen met een verstandelijke beperking in
regerakkoord

Geachte mevrouw Agema, mevrouw Maeijer,

Gefeliciteerd met uw beëdiging als lid van het nieuwe kabinet.
U gaat aan de slag met de uitwerking van het Hoofdlijnenakkoord 'Hoop, lef en trots'. Het
Hoofdlijnenakkoord schenkt geen aandacht aan mensen met een verstandelijke beperking.

Onze oproep aan u

Vanuit grote zorg voor mensen met een verstandelijke beperking willen wij als belangenverenigingen
benadrukken dat de volgende punten absoluut een plek moeten krijgen in het nieuwe
regeerprogramma:

- De thema's van het Manifest 'Bescherm het recht op goede zorg';
- Meedelen van de verstandelijk gehandicaptenzorg in de extra gelden voor ouderen die het kabinet heeft vrijgemaakt;
- Versterken van de kennis van zorgmedewerkers;
- Oppakken door de Ministeries van Justitie, VWS en Onderwijs van de geconstateerde diploma fraude in de zorg;
- Systematisch betrekken van de ervaringsdeskundigheid en kennis van de cliëntenorganisaties bij het oplossen van geconstateerde knelpunten, beleid en wet- en regelgeving.

Ons Manifest met toelichting is als bijlage bijgevoegd bij deze brief, evenals onze reactie op de
initiatiefnota van mevrouw Bergkamp (2021).

We nodigen u beiden van harte uit om met ons als cliënten- en naastenorganisaties in gesprek te
gaan om enerzijds kennis te maken en anderzijds met elkaar te zoeken naar de mogelijkheden om de
kwaliteit van zorg in de verstandelijk gehandicaptenzorg te verbeteren.

Aandacht voor mensen met een verstandelijke beperking is hard nodig

Aan het begin van de onderhandelingen voor een kabinetsformatie op 6 december 2023 hebben wij de partijleiders van PVV, VVD, NSC en BBB een brief geschreven, met de vraag aandacht te hebben voor betere en blijvende goede zorg in hun coalitieonderhandelingen en -akkoord voor een nieuw te vormen kabinet.

Mensen met een verstandelijke beperking hebben hun hele leven lang zorg en begeleiding nodig. Zij kunnen niet altijd zelf hun zorg regelen of zeggen wat zij willen. Dit doen dan veelal hun verwanten/wettelijke vertegenwoordigers namens hen: ouders, broers en zussen, in samenwerking met zorgprofessionals. Deze levenslange en levensbrede zorg en ondersteuning voor mensen met een verstandelijke beperking staat steeds meer onder druk.

Naast de in het Manifest genoemde thema's constateren wij, dat:

- De zorg verschaalt. Er is steeds minder tijd voor normale dingen in het leven als zingen, knutselen, zwemmen of een boodschap doen. Steeds vaker krijgen mensen die afhankelijk zijn van de gehandicaptenzorg enkel nog het hoognodige. Of zelfs dat niet. Levensbrede zorg staat onder druk.
- De kwaliteit van de zorgmedewerkers al jaren afneemt. Steeds meer worden onvoldoende geschoolde mensen ingezet ook in de intensieve en complexe zorg. Dit schaadt niet alleen mensen met een verstandelijke beperking maar leidt ook tot vertrek van goed geschoolde medewerkers die niet meer kunnen instaan voor de zorg en gedrag van collega's in het team. Onlangs hebben de demissionaire ministers van VWS en van Onderwijs een brief naar de kamer gestuurd over het schokkende onderzoek van de IGJ over fraude en criminaliteit met betrekking tot inzet van ongekwalificeerd personeel en fraudenetwerken in de zorg.
- Mensen met een verstandelijke beperking steeds ouder worden en daardoor neemt de mantelzorg af of verdwijnt en neemt de zorgvraag toe.
- Gedwongen verhuizingen plaatsvinden omdat de zorg aan ouderen niet meer op de bestaande plek gerealiseerd kan worden.
In 2021 hebben wij al gereageerd op de initiatiefnota van mevrouw Bergkamp over ouderen met een verstandelijke beperking. Zie bijlage.
- De kwetsbaarheid van mensen met een verstandelijke beperking onder andere tot uiting komt in een onderzoek naar grote toename van misbruik.
- Er steeds vaker verwijzing plaats vindt door de GGZ van mensen met psychische problemen naar de gehandicaptenzorg.

Als belangenorganisaties hebben wij om die reden al op 29 juni 2023 ons Manifest 'Bescherm het recht op goede zorg' aangeboden aan de toenmalige minister Helder. Op 14 juni jl. hebben we hier ook zeer waardevol over gesproken met directeur-generaal langdurige zorg Carsten Herstel en twee medewerkers van het ministerie van VWS, tijdens een werkbezoek. In het Manifest pleiten wij voor snelle en duurzame verbetering van de zorg samengevat in 10 punten.

In het belang van een van de meest kwetsbare mensen in onze samenleving vragen wij u, als minister en staatssecretaris, aandacht te hebben voor betere en blijvende goede gehandicaptenzorg. Laat hen in uw kabinetsperiode niet in de kou staan.

Met vriendelijke groet,

Peter van den Enden
directeur Dit Koningskind

Han Mennen
EMB Nederland

Fijke Mulder
directeur Helpende Handen

Dickie van de Kaa
directeur KansPlus

Nicoline Versluys
bureauhoofd Sien

Bettina van Veen
directeur 2CU

Bijlagen:

- Manifest van verwanten: Bescherm het recht op goede zorg voor mensen met een verstandelijke beperking.
- Toelichting Manifest.
- Reactie belangenvereningen t.a.v. initiatief nota van mevrouw Bergkamp.